

“No tenim cap interès a crear una arma nuclear”

Fins avui, president, us heu desplaçat quatre vegades als EUA per assistir a l'assemblea general de les Nacions Unides. Quina impressió teniu dels EUA i dels nord-americans?

—En nom de Déu, el Misericordiós, el Compassiu, em complau de poder-vos rebre un cop més a Teheran, després de la llarga conversa que vam tenir fa gairebé tres anys. Pel que fa als Estats Units, una persona no pot conèixer un país com aquest en unes visites curtes, però per a mi van tenir molta importància la conferència que vaig fer i els debats que va generar a la Universitat Columbia. Sóc conscient que s'ha de distingir molt bé entre el govern dels Estats Units i els seus habitants. No considerem que ells siguin culpables de les decisions incorrectes de l'administració de Bush. El poble d'aquest país vol viure en pau, com tots nosaltres.

—El nou president dels EUA, Barack Obama, es va adreçar per videoconferència a la nació iraniana fa tres setmanes, durant la festa d'Any Nou iraniana. Vau veure aquest discurs?

—Sí. Passen coses molt interessants als EUA. Considero que els nord-americans emprenen tasques importants.

—Què us va semblar el discurs?

—Ambivalent. Hi havia algun pasatge nou, però en alguns repetia posicions prou sabudes. Em va sorprendre que Obama donés tant valor a la civilització iraniana, a la nostra història i a la nostra cultura. També em va semblar positiu que remarqués el respecte mutu i les interaccions sinceres sobre la base de la col·laboració. En un moment determinat, afirma que una nació al món no depèn únicament de les armes i de la força militar, que era justament allò que havíem dit nosaltres a l'anterior administració nord-americana. El gran error de George W. Bush és que volia resoldre tots els problemes militarment.

Mahmud Ahmadinejad (Aradan, Iran, 1956) és el president de l'Iran. En aquesta entrevista parla de les seves expectatives respecte a la nova política exterior dels Estats Units i critica la nova estratègia proposada per Barack Obama per a l'Afganistan.

S'ha acabat l'època en què un país podia donar ordres a uns altres pobles. Avui, a la humanitat li cal cultura, idees i lògica.

—El nou president dels EUA, que va qualificar de “vergonyosos” els vostres hostils comentaris antiisraelians, ha parlat, així i tot, d'un nou començament en les relacions amb l'Iran i us ha allargat la mà.

—No vaig pas interpretar d'aquesta manera els comentaris d'Obama. Estic atent a allò que diu. I veig que hi falta alguna cosa decisiva. Què el porta a pensar en un nou començament? Que hi ha hagut cap canvi en la política dels Estats Units? Nosaltres veiem amb bons ulls els canvis, però encara no se n'ha produït cap.

—Exigiu tothora. Però el fet és que la vostra política, les desastroses relacions amb els Estats Units, són una càrrega per a tot el món i una amenaça per a la pau al planeta. En què contribuïu a apaivagar les tensions?

—Ja us ho he explicat. Abonem les

EFE

converses sobre la base de la franquesa i el respecte. Sempre ha estat aquesta, la nostra actitud. Restem a l'espera que Obama anunciï els seus plans per a poder-los analitzar.

—El món ho veu diferent. L'Iran ha d'actuar, l'Iran ha de demostrar bona voluntat.

—On és aquest món de què parleu? Què hem de fer? Bé deueu ser conscient que no vam pas ser nosaltres, que vam tallar les relacions amb els Estats Units. Van ser els Estats Units, que les van tallar amb nosaltres. Què n'esperen ara, de l'Iran?

—Uns passos concrets, si més no un gest de part vostra.

—Això ja us ho he dit. Washington va tallar les relacions.

—Dieu que estariu disposat a reprendre les relacions amb els Estats Units?

—Què us sembla? Què ha de passar? Quin és el plantejament correcte?

—El món espera respostes de part vostra, no pas de part nostra.

—Però vaig enviar un missatge al nou president dels EUA. Va ser un gran pas, un pas enorme. El vaig felicitar per la victòria en les eleccions, i a la carta li deia unes quantes coses. Va ser una cosa que es va fer amb cura. Hem estat interessats —i continuem estant-hi— a veure uns canvis significatius. Si intentem solucionar el problema entre els nostres dos països, és important de reconèixer que l'Iran no ha exercit una funció en la creació d'aquest problema. La causa ha estat el comportament de les administracions dels EUA. Si canvia el comportament dels Estats Units, podem veure avenços importants...

—...que podrien portar a una represa de les relacions diplomàtiques, potser fins i tot a la reobertura de l'ambaixada, que es va ocupar el 1979, l'any de la revolució?

—Ara com ara, no hem rebut cap petició oficial en aquest sentit. Si en rebem cap, hi prendrem posició. No és una qüestió de forma. Hi ha d'haver uns canvis fonamentals en benefici de totes

les parts. El govern dels EUA, finalment, haurà d'aprendre del passat.

—Però vosaltres no?

—Tothom ha d'aprendre del passat.

—Doncs digueu-nos, si us plau, quines lliçons n'apreneu.

—Els darrers trenta anys hem estat sota pressió, de manera injusta i sense tenir-ne cap culpa. Nosaltres no hem fet res...

—És la vostra opinió. Els nord-americans ho veuen força diferent. La crisi dels ostatges, en què es van mantenir segrestats 50 ciutadans dels EUA durant 444 dies, des de final de 1979 fins a principi de 1981 a l'ambaixada dels Estats Units a Teheran, avui continua constituint un trauma col·lectiu en aquell país.

—Però penseu en tot allò que es van fer als iranians! Ens va atacar l'Iraq. Vuit anys de guerra. Els EUA i alguns països europeus van donar suport a aquesta agressió. Ens van atacar fins i tot amb armes químiques, i el vostre país, entre més, va ajudar i instigar

aquests atacs. Nosaltres no vam fer cap injustícia a ningú. No vam atacar ningú, no vam ocupar cap país. Nosaltres no tenim presència militar a Europa ni a Amèrica. Però a les nostres fronteres, hi ha tropes d'Europa i dels Estats Units.

—Els governs occidentals estan convençuts que l'Iran dóna suport a organitzacions terroristes i que ha fet matar dissidents a l'estranger. Podria ser que els errors no fossin només d'una de les parts?

—Amb això voleu dir que les tropes que hi ha desplegades al llarg de les nostres fronteres hi són perquè suposadament abonem les organitzacions terroristes?

—Ni ho hem dit ni ho volem dir. Ara bé, hi ha hagut l'acusació de suport al terrorisme. On és la vostra contribució constructiva?

—Primera: nosaltres no practiquem el terrorisme, i en canvi som víctimes del terrorisme. Després de la revolució, el nostre president i primer ministre va morir en un atemptant amb bombes, a l'edifici que hi ha davant el meu despatx. La nostra religió ens prohibeix de practicar el terrorisme. I pel que fa a les contribucions constructives que se'ns demanen, els darrers anys hem contribuït a l'estabilització tant de l'Afganistan com de l'Iraq. I mentre fèiem aquestes contribucions, l'administració de Bush ens acusava de fer el contrari. Considereu que els problemes es poden resoldre amb la força militar i la invasió? No ha estat errònia des de bon començament l'estratègia aplicada pels Estats Units i l'OTAN? Nosaltres sempre hem dit que aquest no és el sistema de lluitar contra els terroristes. Avui són més forts que mai.

—Continuem sense veure cap prova d'autocrítica.

—Doncs per què no em dieu quins errors hem comès? No estem interessats a passar comptes sobre qüestions històriques.

—No insistiu en el fet que els Estats Units es disculpin pel cop d'estat de la CIA del 1953 contra el primer ministre iranià elegit democràticament, Muhammad Mossadegh?

—Nosaltres no volem revenja. Només volem que els Estats Units rectifiquin. Realment veieu cap senyal que indiqui que s'hi han posat?

—Sí que en veiem. George W. Bush

va declarar que l'Iran era membre de l'eix del mal, i va amenaçar Teheran, si més no de manera indirecta, amb un canvi de règim. D'això, amb Obama, ja no se'n parla.

—Hi ha canvis en la tria del llenguatge. Però amb això no n'hi ha prou. Els darrers trenta anys, els Estats Units han fet pressió als països europeus perquè no milloressin les relacions amb Teheran. Això ens ho diuen tots els dirigents europeus.

—És cert que la fama dels Estats Units al món va patir una davallada amb George W. Bush. Però amb tots els respectes, president, la reputació de l'Iran ha patit terriblement durant el vostre mandat.

—A on? Qui ho diu? Els qui hi ha al poder o els pobles? Quins pobles i quins governs? Durant els més de tres anys que fa que sóc al poder, he visitat més de seixanta països, on he estat rebut amb gran simpatia, tant per part dels pobles al carrer com dels governs. Tenim el suport de 118 països del Moviment dels no Alineats. Estic d'acord que no tenim bona reputació segons el govern dels Estats Units i alguns d'europeus. Però és problema d'ells. El poble de tot arreu n'està fins al capdamunt, del govern dels Estats Units.

—Però no doneu ni una oportunitat a la nova administració. La vostra actitud és de desconfiança.

—Nosaltres parlem amb gran respecte de Barack Obama. Però som realistes. Volem veure canvis reals. En aquest sentit, també tenim interès a col·laborar per rectificar una política incorrecta a l'Afganistan.

—Què proposeu?

—Heu de pensar que fins avui s'han gastat més de 190.000 milions d'euros a la campanya militar de l'Afganistan. Amb una població de 30 milions d'habitants, cosa que representa més de 8.000 dòlars per persona, o prop de 42.000 dòlars per una família mitjana, de cinc persones. Es podien haver construït fàbriques i carreteres, creat universitats i conreat camps per al poble afganès. Si s'hagués enfocat així, hi hauria hagut espai per al terrorisme? S'ha d'abordar l'arrel del problema i no encarar-se amb les seves branques. La solució de l'Afganistan no és militar, sinó humanitària. A occident, li convé escoltar-nos i, si no ho fa, nosaltres

ens en rentem les mans. Som observadors i prou. Lamentem profundament la pèrdua de vides humanes, siguin de qui siguin. I això tant val per als civils afganesos com per a les forces militars que hi han intervingut.

—No sembla que tingueu cap interès a ajudar els Estats Units i l'OTAN a combatre els talibans. Obama posa més èmfasi en la reconstrucció civil, però també considera que cal enfrontar-se militarment als radicals que dificulten aquesta reconstrucció.

—I jo us dic que la nova política d'Obama és incorrecta. Els nord-americans no estan familiaritzats amb la regió, i les idees dels qui comanden l'OTAN són errònies. Us parlo com a mestre amb experiència: és una pràctica equivocada. Pel que fa als 250.000 milions de dòlars: si aquests diners s'haguessin invertit als Estats Units, potser s'hauria resolt el problema de la desocupació, si més no en part. I tal vegada avui no hi hauria crisi econòmica.

—Insistiu seriosament en la retirada dels Estats Units de la regió?

—Cal tenir un pla, evidentment. La retirada pot ser una mesura entre unes quantes. Ha d'anar acompanyada de més actuacions, simultànies, com la d'enfortir el govern regional. Ho sabem, que la producció d'estupefaents s'ha multiplicat per cinc d'ençà que hi ha el comandament de l'OTAN a l'Afganistan? Estupefaents! Això mata la gent. Nosaltres hem perdut més de 3.300 persones en la lluita contra el contraban de droga. Les nostres forces policiaques s'han sacrificat en la custòdia dels mil quilòmetres de frontera amb l'Afganistan.

—L'Iran sempre s'ha oposat als talibans. Però el poder no es pot recuperar sense la força militar.

—És al poble a qui s'ha de donar el poder. I això exigeix ajuda econòmica i també un procés polític clar. S'havia d'haver donat més responsabilitats al govern afganès els darrers set anys. Una vegada, el president Hamid Karzai em va dir: "No ens deixen fer la nostra feina."

—Tothom, incloent-hi els nord-americans, subratlla que cal respectar el poble. Obama i l'OTAN s'han posat d'acord en una colla de mesures globals per a l'Afganistan i compten que l'Iran hi donarà su-

port, per l'interès de l'estabilitat a l'Afganistan. Compteu refusar tota mena de col·laboració?

—Considero que el plantejament correcte davant d'aquesta opció és la via diplomàtica. Vosaltres sou periodistes, no representants de l'OTAN, i per això no us explicaré la meua posició en aquest sentit. Si rebem una petició a través de canals diplomàtics, hi respondrem.

—Però hi ha polítics a Teheran que temen el contacte amb els Estats Units. Segons les autoritats d'aquest país, el vostre vice-ministre d'Afers Estrangers, Mohàmmeh Mehdi Ahundzadeh, va encaixar amb l'enviat especial dels EUA, Richard Holbrooke, fa poc, a la darrera conferència sobre l'Afganistan de l'Haia. Però després, el ministre d'Afers Estrangers iranià va negar amb vehemència la trobada. Com podem creure en la vostra voluntat de col·laborar si una inofensiva encaixada representa un problema per a vosaltres?

—No crec que això tingui tanta importància. Una encaixada, un gest de cortesia, no ho veig com un problema.

—Hi traieu importància. Però potser l'afer de l'encaixada és més significatiu que no sembla. Podria ser un símbol de l'abast de la divisió entre Teheran i Washington, i del fet que no esteu disposats a anar endavant sense el vostre enemic acèrrim preferit.

—Naturalment, no podem esperar que en uns quants dies es resolguin uns problemes que van sorgir fa més de mig segle. Ni som obstinats ni creòduls. Som realistes. La cosa més important és la determinació de dur endavant unes millores. Si l'ambient canvia, s'hi poden trobar solucions.

—Si els soldats dels Estats Units es retiren de l'Iraq, és probable que es deteriori molt la seguretat a la zona. Omplireu el buit de poder en aquest país veí, on els vostres germans xiïtes constitueixen dues tercers parts de la població? Defenseu l'establiment d'una teocràcia, d'una república islàmica de l'Iraq?

—Considerem que el poble iraquí és capaç d'ocupar-se de la pròpia seguretat. El poble iraquí compta amb una civilització que es remunta a més de mil anys. Nosaltres donarem suport a allò

Visita d'Ahmadinejad a la central nuclear de Natans. 1000 quilograms d'urani enriquit.

que decideixin de fer els iraquians i a la classe de govern que triïn. Un Iraq sobirà, unit i fort és beneficiós per a tothom. Nosaltres ho veuríem amb molt bons ulls.

—El serveis d'intel·ligència dels Estats Units han afirmat que Teheran exerceix una funció totalment diferent a l'Iraq. La CIA diu que l'Iran suscita la resistència contra les tropes dels EUA a través de les milícies xiïtes.

—Nosaltres no fem cas dels informes dels serveis d'intel·ligència dels Estats Units. Aquest és el país que va ocupar l'Iraq, i és responsable de la seva seguretat. Abans miraven de distreure l'atenció sobre els propis fracassos fent-nos responsables del malestar. Han de corregir els seus errors. Les coses han millorat per als nord-americans des que ho van reconèixer i van començar a respectar el poble iraquí. Nosaltres tenim unes relacions molt estretes amb Bagdad. Abonem plenament el govern iraquí. Com sempre, la nostra política és del tot transparent.

—Això no és cert, president. Us enfronteu als països més importants del món en un dels conflictes internacionals clau. Se sospita que l'Iran és en procés de crear una bomba nuclear i que ho dissimula com a recerca civil. Fa molt poc, el president Obama, a la visita a Europa, advertia sobre

aquest perill ben real. Hi ha quatre resolucions de les Nacions Unides que exigeixen a l'Iran que posi fi a les activitats d'enriquiment d'urani. Com és que no satisfeu aquesta exigència?

—Què voleu dir amb això?

—Volem dir, president, que el món espera un gest de part vostra. Per què no suspeneu, ni que sigui temporalment, l'enriquiment d'urani i establiu així la base de l'inici d'unes negociacions serioses?

—Aquestes negociacions han quedat antiquades. S'ha acabat el temps. Els 118 membres del Moviment dels no Alineats ens donen suport unànime, igual com ho fan els 57 estats membres de l'Organització de la Conferència Islàmica. Sense comptar per dos els països que pertanyen a l'un grup i a l'altre, en tenim 125 al nostre costat. No podeu parlar de tot el món si només són uns quants països que van contra nosaltres.

—Parlem d'Europa i dels Estats Units, on ni un sol polític no es vol reunir amb vosaltres. L'any passat, uns polítics italians amb càrrecs de responsabilitat us van defugir a la conferència de les Nacions Unides a Roma.

—Això també ho veiem, és clar. Però continuem dient que Europa no és el món. Per què us penseu que ho és? A més, no tenia cap intenció de reunir-me amb els polítics italians.

—Encara que no ho vulgueu reconèixer, l'organisme internacional més important, el Consell de Seguretat de les Nacions Unides, sovint s'enfronta unànimement a vosaltres. No solament han aprovat sancions contra l'Iran les potències occidentals, sinó també la Xina i Rússia.

—Posem les coses a lloc, tant en l'àmbit legal com en el polític. Pel cap baix, deu membres del Consell de Seguretat de les Nacions Unides...

—...on s'inclouen, a part els membres permanents, els EUA, Rússia, la Gran Bretanya, França i la Xina, deu representants elegits sobre la base d'un principi de rotació...

—...ens han dit que van votar contra nosaltres per la pressió dels EUA i els britànics. Molts ho han afirmat aquí mateix, on som ara. Quin valor té el consentiment sota pressió? A nosaltres ens sembla que és legalment irrellevant. I, parlant políticament, considerem que no és sistema de dirigir el món. S'han de respectar tots els pobles i se'ls han de garantir els mateixos drets.

—Quin és el dret que es nega a l'Iran?

—Si la tecnologia és una cosa beneficiosa, tothom l'hauria de poder abastar. Si no ho és, ningú. Pot ser que els Estats Units comptin amb 5.400 caps nuclears i que a nosaltres ni tan sols se'ns permeti de continuar fent un ús pacífic de l'energia nuclear? La nostra lògica és molt clara: els mateixos drets per a tothom. La composició del Consell de Seguretat i el vet dels cinc membres permanents són conseqüències de la Segona Guerra Mundial, que va acabar fa seixanta anys. Les potències vencedores han de dominar *ad aeternum* la humanitat, i han de constituir el govern del món? Cal canviar la composició del Consell de Seguretat.

—Us refereix a l'Índia, Alemanya, Sud-àfrica? L'Iran hauria de ser també un membre permanent del Consell de Seguretat?

—Si al món les coses es fessin amb justícia, l'Iran també hauria de ser membre del Consell de Seguretat. Nosaltres no acceptem la idea que un grup de països es considerin els amos del món. Haurien d'obrir els ulls i adonar-se de la situació real.

—Aquesta situació real inclou la vostra negativa a abandonar el pro-

grama nuclear, malgrat la pressió internacional? Això significa que l'Agència Internacional de l'Energia Atòmica (IAEA) i el seu director general, Mohàmmad el-Baradei, es poden estalviar la molèstia de parlar amb l'Iran? No se suspendrà l'enriquiment d'urani sota cap circumstància?

—Considero que ja han arribat a aquesta conclusió a Viena. Com és que vam arribar a ser membres de la IAEA? Per poder fer servir l'energia nuclear amb finalitats pacífiques. Quan un país entra a formar part d'una organització internacional, només té deures o té també algun dret? Quina assistència hem rebut nosaltres de la IAEA? Ens ha proporcionat cap experiència o coneixements? No. Però segons els seus estatuts, ho hauria d'haver fet. I en canvi es va limitar a executar les instruccions que li venien dels Estats Units.

“Pot ser que els EUA tinguin 5.400 caps nuclears i que nosaltres no puguem ni fer un ús pacífic de l'energia nuclear?”

—Amb tots els respectes, president, l'Iran ha actuat d'amagat, amb engany, i ha induït a error, i així ha aixecat sospites al món. Malauradament, la sospita que abuseu dels vostres drets i desenvolueu en secret una bomba no és tan inversemblant com això...

—Quan hem actuat amb engany? Això és mentida! Hem col·laborat amb l'Agència de l'Energia Atòmica. A més, que per ventura la IAEA no es va crear amb l'objectiu del desarmament de les potències nuclears? On són els informes que documenten qui ha dut a terme el desarmament i fins a quin punt? Passa que no s'ha produït. Això ens preocupa i ens crea una gran desconfiança.

—El món desconfia de vosaltres, i la preocupació més important del món és que creu la bomba perquè us sentiu envoltats de potències nuclears: els EUA, l'Índia i el Pakistan. I potser una cosa que encara té més importància: perquè Israel posseeix la bomba.

—No tenim cap interès a crear una arma nuclear. Hem enviat a la IAEA

milers de pàgines d'estudis i hi ha hagut inspeccions durant centenars d'hores. Les càmeres de la IAEA ens controlen totes les activitats. Qui és perillós i de qui haurien de desconfiar els inspectors? D'aquells qui desenvolupen en secret la bomba o de nosaltres, que col·laborem amb la IAEA?

—Realment no es pot parlar de bona voluntat de cooperació per la vostra part. El director general, el-Baradei, ho ha repetit i això també consta als informes de la IAEA, d'abast públic.

—Permeteu-me que faci dues observacions finals respecte a la controvèrsia nuclear. En primer lloc, mentre no hi hagi justícia, no hi pot haver solució. No es pot aplicar una llei als uns i una altra als altres: aquest va ser el gran error de Bush. Els nord-americans no haurien de tornar-lo a cometre. Nosaltres diem: estem disposats a col·laborar

en condicions de justícia. Les mateixes condicions i en un camp igualitari. La segona observació té a veure amb els bel·licistes i els sionistes...

—...els vostres eterns enemics de conveniència...

—...que prosperen gràcies a les tensions i s'han fet rics amb la guerra. Però encara hi ha un tercer grup, el dels intolerants, que no tenen interès en el poder. El principal problema d'Obama és a la política interior. D'una banda, els Estats Units necessiten l'Iran i s'han de reestructurar. D'altra, el nou president dels EUA rep la pressió d'aquests grups. Fan falta decisions valentes i la pilota és al teulat d'Obama.

—Fins fa poc, creïeu que un negre mai no podria arribar a president dels EUA. Voleu dir que no teniu una imatge totalment deformada dels Estats Units?

—No, no és pas com ho expliqueu. Nosaltres desitgem que els canvis en la política d'aquell país tinguin una naturalesa fonamental i que hagin canviat més coses, a banda del color. I que la seva política sigui més equitativa, en

benefici d'Àfrica, d'Àsia i, sobretot, de l'Orient Mitjà.

—Us heu convertit en un dels actors polítics amb més poder de la regió en haver fet vostra la causa palestina.

—No tan sols defensem els drets bàsics dels palestins oprimits. La nostra proposta per a resoldre el conflicte de l'Orient Mitjà és de permetre als palestins de decidir el propi futur en un referèndum lliure. Us sembla just que alguns països europeus i els EUA abonin el règim d'ocupació i l'estat sionista antinatural i, en canvi, condemnin l'Iran, pel sol fet que defensem els drets del poble palestí?

—Parleu d'Israel, un membre de les Nacions Unides reconegut mundialment durant una colla de dècades. Què faríeu si una majoria de palestins votés a favor d'una solució basada en dos estats, és a dir, si reconegués a Israel el dret d'existir?

—Si decidissin això, tothom hauria d'acceptar la decisió...

—...I hauríeu de reconèixer Israel, un país que vos mateix havíeu dit, en el passat, que voldríeu “esborrar del mapa”. Digueu-nos, si us plau, exactament què vau dir i què implicava.

—Deixeu-me plantejar la cosa amb un punt d'ironia: com és què en aquells moments els alemanys van crear tants problemes, i van fer néixer aquesta qüestió tan polèmica? El règim sionista és el resultat de la Segona Guerra Mundial. Què hi té a veure, això, amb el poble palestí? O amb la regió de l'Orient Mitjà? Considero que hem d'anar a l'arrel del problema. Si no es tenen en compte les causes, no hi pot haver solució.

—El 12 de juny hi haurà eleccions presidencials a l'Iran. En sou considerat el favorit. Guanyareu?

—Veurem què passa. Nou mesos és molt temps. Al nostre país, no hi ha guanyadors i, per tant, tampoc perdedors reals.

—Si sortiu reelegit, sereu el primer president de la República Islàmica de l'Iran que encaixareu amb un president dels EUA?

—Què voleu dir?

Dieter Bednarz, Erich Follath i Georg Mascolo

Traducció de Carme Geronès